

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-249

04.10.2019

Прем'єр-міністру України

ГОНЧАРУКУ О.В.

Шановний Олексію Валерійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит групи народних депутатів (Герасимова А. В. та інших, всього 13 депутатів), оголошений на засіданні Верховної Ради України 4 жовтня 2019 року, для розгляду і надання відповіді авторам запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.

З повагою

Д. РАЗУМКОВ

249.

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

№ 02.10-1/14/2019

" 2 " вересня 201 9 р.

✓ Прем'єр-міністру України
ГОНЧАРУКУ О.В.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо надання правової оцінки позиції представника
Кабінету Міністрів України у Верховній Раді України
І.А. Верещук та висловлення офіційної позиції
Уряду щодо реалізації конституційно закріпленого
стратегічного курсу України на набуття повноправного
членства України в НАТО*

Шановний Олексію Валерійовичу!

Під час інтерв'ю на телеканалі «112», яке вийшло в ефір 23 вересня цього року, народний депутат України від пропрезидентської політичної партії «Слуга народу», член Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки, оборони та розвідки, голова підкомітету з державної безпеки та оборони Ірина Верещук, яка одночасно є представником Уряду у Верховній Раді України, публічно оголосила про необхідність ревізії зовнішньополітичного курсу держави. Зокрема, за її словами, **Україна повинна переглянути підхід до відносин з НАТО і відмовитися від ідеї вступити до Альянсу.**

Таку позиція Верещук І.А. обґрунтовує тим, що:

по-перше, нібито, «Україну не чекають в НАТО і туди швидше візьмуть Грузію... Ми хочемо, але нас не беруть. І ми стукаємо в закриті двері і втрачаємо репутаційно. Нам не можна йти туди, де нас не чекають»;

по-друге, «... я далека від думки, що Російська Федерація хоча б колись нам дозволить (якщо можна застосувати слово «дозволить» до суверенної і незалежної держави) вступити в НАТО... Я завжди пропонувала і була прихильником, наприклад, Фінляндії, які пояснюють, чому вони не вступають в НАТО. Вони можуть собі це дозволити інституційно, в них є прекрасні програми, які діють з НАТО, вони, напевно, глибше інтегровані в НАТО, ніж деякі країни НАТО... Але вони кажуть: ми навіть до Конституції цього не будемо записувати, нам не потрібні проблеми з Росією. Ми вже з ними мали проблеми, втратили територію і найголовніше – людей. Ми знаємо, хто і

що є Росія – жодних ілюзій. Ми не хочемо вступати до НАТО, якщо це буде конфліктогеном з Росією».

Ми, як представники демократичної політичної партії «Європейська Солідарність» у Верховній Раді України IX скликання, вважаємо можливим і доцільним висловлення різних думок і позицій в умовах політичного плюралізму в суспільстві та функціонування демократичної правової соціальної держави, якою проголошена Україна.

Проте, в даному випадку нас непокоїть те, що озвучена вище позиція була висловлена саме представником Уряду в парламенті і подана як перспективна лінія щодо зміни зовнішньополітичного курсу держави. При цьому, вочевидь, Верещук І.А. проігнорувала те, що питання стратегічного курсу на набуття Україною повноправного членства в НАТО вже вирішено на конституційному рівні і не може бути предметом свавільного перегляду.

Зокрема, нагадаємо, що Верховна Рада України 7 лютого 2019 року ухвалила Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)» №2680-VIII. Таке рішення парламенту підтримали 334 народних депутати України.

Згідно з цим Законом, що став невід'ємною частиною Конституції України, Преамбулою Основного Закону України визначено **«незворотність європейського та євроатлантичного курсу України»**. Крім того, на парламент України покладено повноваження з реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в НАТО, на Президента України – функцію гаранта реалізації зазначеного курсу держави, а на Кабінет Міністрів України – повноваження з забезпечення реалізації такого курсу.

Означені позиції як безпосередньо закріплені Конституцією України не підлягають перегляду в інший спосіб, окрім як шляхом внесення змін до Основного Закону України в порядку, передбаченому положеннями Розділу XIII Конституції України.

Натомість будь-які публічні заклики щодо ревізії стратегічного курсу України на набуття повноправного членства держави в НАТО означають не що інше, як заклики не виконувати приписи Конституції України, норми якої мають вищу юридичну силу (частина друга статті 8 Конституції України) і безпосередньо діють в Україні (частина третя статті 8 Конституції України).

Означені позиції не враховують також і того, що відповідно до частини другої статті 11 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» до числа основних засад зовнішньої політики віднесено поглиблення співпраці з Організацією Північноатлантичного договору з метою набуття членства у цій організації. Згідно з пунктом 3 частини третьої статті 3 Закону України «Про національну безпеку України» фундаментальними національними інтересами України визнано набуття Україною членства в Організації Північноатлантичного договору.

Нагадаємо також, що, керуючись принципом верховенства права (частина перша статті 8 Конституції України), органи державної влади та органи місцевого

самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19 Конституції України). Ці приписи означають неможливість свавільної зміни стратегічного курсу держави в обхід конституційно та законодавчо визначених засад такого курсу.

Більше того, публічні посилення на недоцільність набуття Україною членства в НАТО з огляду на негативну зовнішньополітичну позицію РФ у цьому питанні означають приниження міжнародної правосуб'єктності Української держави, нівелювання її ролі як незалежної і суверенної держави, яка у міжнародних відносинах є повноцінним суб'єктом, а не об'єктом впливу інших зовнішньополітичних акторів.

Посилання на неприйнятність курсу на набуття членства в НАТО не витримують і історичного підтвердження, зокрема, з огляду на те, що, попри негативну позицію РФ, членство в НАТО набули, наприклад, ще в 2004 році найближчі сусіди РФ, колишні радянські республіки – Латвія, Литва, Естонія. Отже, Україна має вибудовувати свою зовнішню політику з огляду на власні національні інтереси, а не з «оглядкою» на позиції та інтереси свого північного сусіда. Адже, як наголошено у статті 18 Конституції України, «зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів».

До того ж, і офіційна позиція очільників НАТО так само ґрунтується на визнанні перспективності і доцільності українського членства в Альянсі. Зокрема, Генеральний секретар НАТО Є. Столтенберг неодноразово наголошував на тому, що «двері НАТО для України відчинені». Хоча, безумовно, Україні належить ще багато чого зробити, зокрема у сфері реформ у секторі національної безпеки й оборони, щоб отримати членство в НАТО.

Як випливає з вищенаведеного, офіційна позиція, задекларована представником Уряду в парламенті України, суперечить конституційним засадам стратегічного курсу України, не враховує національні інтереси та несе ризики порушення принципів послідовності та прогнозованості позиції України на міжнародній арені.

Виступ Верещук І.А. також суперечить публічній позиції Президента України В.О. Зеленського, який під час візиту до штаб-квартири НАТО у червні 2019 року заявив: *«Стратегічний курс України для того, щоб отримати повноцінне членство в НАТО, що записано в Конституції України, залишається незмінним, це пріоритет нашої зовнішньої політики»*. Крім того, Президент України підкреслив, що ключовим напрямком безпекової політики України є саме реформи, посилення та розвиток власних безпекових можливостей, аж до повноцінної інтеграції з НАТО, а не переговори з Росією.

З огляду на негативний суспільно-політичний резонанс, що викликав публічний виступ Верещук І.А. в частині ймовірної ревізії стратегічного курсу України на набуття державою повноправного членства в НАТО, керуючись статтею 15 Закону України «Про статус народного депутата України», просимо дати правову оцінку позиції представника Кабінету Міністрів України у Верховній Раді України Верещук І.А. та висловити офіційну позицію Уряду щодо бачення ним шляхів реалізації конституційно закріпленого стратегічного курсу України на набуття повноправного членства України в НАТО.

Просимо роз'яснити, чи не є позиція Верещук І.А. відображенням офіційної позиції Уряду в порушеному питанні та чи буде вона втілена в Програмі діяльності Уряду.

Також, з огляду на позицію Верещук І.А., що «нас не чекають» в НАТО, просимо надати офіційні роз'яснення, з яких саме джерел отримана ця інформація, чи володіє Уряд і його представник у Верховній Раді України інформацією від штаб-квартири НАТО, що там не чекають від України інтеграції до Альянсу.

Відповідь за результатами розгляду депутатського запиту просимо надати у строки, передбачені законодавством.

З повагою

А.В. ГЕРАСИМОВ (посв. № 196)

І.В. ГЕРАЩЕНКО (посв. № 188)

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ (посв. № 195)

М.М. ІОНОВА (посв. № 208)

Н.П. ЮЖАНИНА (посв. № 199)

І.В. ФРІЗ (посв. № 198)

Р.М. ПАВЛЕНКО (посв. № 203)

С.Р. ФЕДИНА (посв. № 190)

М.В. ЗАБРОДСЬКИЙ (посв. № 189)

М. ДЖЕМІЛЄВ (посв. № 191)

М.В. САВРАСОВ (посв. № 207)

О.О. ГОНЧАРЕНКО (посв. № 338)

Я.В. ЗІНКЕВИЧ (посв. № 192)